

Secció I - Comunitat Autònoma Illes Balears

1.- Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DEL GOVERN

Núm. 12917

Llei 11/2001 de 15 de juny, d'ordenació de l'activitat comercial a les Illes Balears.

EL PRESIDENT DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 27.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent.

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

El comerç ha estat una activitat molt important al llarg de la història de les Illes Balears, i no solament ha tingut una clara influència en l'economia, sinó també en la societat, la política i la cultura. La situació geoestratègica de les Illes en la Mediterrània occidental propicià que jugassin un paper rellevant en el comerç exterior ja des de la prehistòria. D'una banda, hi ha hagut una intensa activitat comercial exterior, que ha tingut moments de gran dinamisme i altres de forta regressió segons les conjuntures històriques, amb una clara dependència, especialment, del context econòmic, polític i social de la Mediterrània. De l'altra, també s'ha desenvolupat un comerç important entre les diferents Illes i uns intercanvis en l'àmbit local mitjançant els quals es comercialitzaven determinats productes al detall en els mercats i llocs de venda dels pobles. El comerç també ha reflectit, en el decurs de la història, l'evolució de l'activitat econòmica de les Illes Balears.

En el primer mil·lenni abans de Crist ja es constata una intensa activitat comercial dels pobladors de les Illes. A les Pitiüses les primeres activitats comercials es daten durant l'època fenícia. Aleshores, la sal, la producció de ceràmiques, les conserves d'aliments i una joieria rudimentària eren els principals productes d'intercanvi. A Mallorca i a Menorca es produïa una colonització púnica ebusitana, incentivada per l'explotació de la sal del sud de Mallorca i pel control dels excedents agrícoles. Cap al final del segle V abans de Crist sorgeixen a Mallorca les primeres factories costaneres púniques.

Durant la dominació romana, la pacificació i la unificació de la Mediterrània es traduí en un impuls dels intercanvis comercials, no solament de productes manufacturats i sumptuaris, sinó també d'articles de gran consum i de primera necessitat. Llavors les costes de les Illes Balears es beneficiaren de les rutes comercials entre Hispània i Roma i entre la Gàl·lia i el nord d'Àfrica. S'exportava sal, productes agraris i ramaders. Les activitats extractives es concentraven en les salines de les Pitiüses i del sud de Mallorca. Al final del segle II, però, es trencà la prosperitat i la pau del món romà, i la recessió econòmica que es patí provocà una gran decadència del comerç mediterrani, que s'agreujà amb la reaparició de la pirateria. Així i tot, al llarg del segle IV l'economia es reactivà, i el comerç exterior es tornà a incrementar fins a arribar a una activitat comercial considerable durant el primer quart del segle V. Aleshores, les Illes Balears constituïen un punt d'escala de mercaderies, i s'exportaven alguns excedents, com la porpra. Les relacions comercials amb el nord d'Àfrica eren molt intenses.

Durant el domini vàndal continuaren les relacions comercials i els intercanvis amb el nord d'Àfrica, que fins i tot s'incrementaren respecte de l'època anterior. La dominació bizantina suposà la conservació de l'espai econòmic mediterrani, i les Illes Balears continuaren com a cruïlla de la navegació de la Mediterrània occidental. A l'època islàmica, a més dels intercanvis interiors, s'exportaven els excedents agraris, ramaders i artesanals. Eivissa continuà essent un enclavament important per a la producció de sal, llana i llenya, matèries destinades bàsicament a la comercialització. En aquest període, les Illes Balears varen tenir unes relacions excel·lents amb les principals ciutats del nord d'Àfrica.

La conquesta catalana de Mallorca (1229), d'Eivissa (1235) i de Menorca (1287) va permetre mantenir, fins a mitjan segle XIV, un tràfic comercial intens amb Catalunya, Gènova i Venècia. En aquest període, destacà el regnat del rei Sanç de Mallorca, que dedicà molta atenció al comerç exterior. El tràfic de vaixells i de mercaderies era molt rellevant, i s'exportaven oli, vi, llegums, fruits secs i draps de Mallorca; sal d'Eivissa, i productes ramaders de Menorca. En canvi, s'importaven blat del nord d'Àfrica, de Sardenya i, sobretot, de Sicília; draps i teles luxoses de França, Flandes, Anglaterra i Itàlia; vi de Calàbria i Grècia; formatges de Sicília, i llana de Barbaria. També assolí gran rellevància

la reexportació d'aquests productes, i els mercaders de les Illes Balears tengueren contactes amb la totalitat de la conca occidental de la Mediterrània. Els fluxos comercials s'estenien cap a la Mediterrània oriental, cap a les rutes atlàntiques de la Mar del Nord i cap a les illes Canàries. Però, els mercaders il·lencs havien de fer front a la competència de les societats mercantils foranes, moltes de les quals tenien sucursals a Palma. La Llonja era la seu del Col·legi de la Mercaderia i, el 1326, es creà el Consolat de Mar, que actuà de tribunal en els plets derivats del comerç marítim a Mallorca i de les relacions marítimes. A la segona meitat del segle XIV, aquesta institució féu una recopilació del dret mercantil mediterrani en el Llibre del Consolat de Mar.

La crisi del segle XIV que afectà la Corona d'Aragó i el canvi dels principals eixos comercials cap a la mar Bàltica convertiren les Illes Balears en territori fronterer entre el cristianisme i l'islamisme. La Mediterrània occidental es transformà en una zona marginal, fet que s'agreujà amb l'activitat corsària - que representava una gran dificultat per al comerç - i amb la conflictivitat bèl·lica de la Corona. Tot i que la crisi fou bàsicament demogràfica i agrària, arrossegà també els altres sectors productius. Aleshores, en una economia caracteritzada per l'autosubsistència, el comerç es va reduir als productes més necessaris, com el blat. Durant part de la baixa edat mitjana i de l'època moderna es va patir un dèficit crònic de cereals i, en períodes d'escassetat, s'hagué de recórrer a les importacions de cereals de tot l'arc mediterrani, especialment de Sicília.

Al llarg del segle XVI el comerç exterior disminuï, tot i que continuà l'exportació d'oli i de tèxtils de Mallorca, de productes ramaders de Menorca i de sal d'Eivissa. Aquests productes continuaren essent un nexa de les Illes Balears amb el comerç internacional.

També s'han de tenir en compte els intercanvis interiors que es produïen a cada illa. Així, els menestrals venien al públic els articles que feien i, a més, hi havia botigues de venda a la menuda, en les quals es podien adquirir diferents productes. Els pobles tenien indrets determinats per a la comercialització de la producció, com les places públiques, on es posaven a la venda aliments, i la quartera, on es venia blat. La comercialització de verdures, peix o carn també es feia a determinats indrets de la vila o de la ciutat. Els mercats i les fires -llocs on els pagesos i els menestrals portaven els seus productes- també tenien gran importància en l'intercanvi comercial.

A les acaballes del segle XVI, Mallorca importava llana, cuirs, lli i cera de Barbaria; blat i sucre de Sicília; ferro, mel, sardines i ceràmiques de Catalunya; gerres, arròs, vi, domassos i seda de València; teles fines de Marsella; formatge, fideus i blat de Sardenya. En canvi, les exportacions mallorquines eren oli, sabó, teixits, ceràmica, formatge i anyins. Menorca exportava bestiar en viu, carn salada, embotits, teixits, tàpers, mel i, fonamentalment, llana i formatge. Aleshores funcionava un mercat interinsular ben estructurat, i els mallorquins i menorquins compraven sal i fusta a Eivissa, els menorquins i eivissencs adquirien oli mallorquí, i els mallorquins compraven carn i bestiar viu a Menorca.

El segle XVII va ser un centenni de crisi, però hi continuà havent intercanvis comercials i destacà, especialment, l'exportació de productes ramaders de Menorca. Durant el segle XVIII, Mallorca exportava bàsicament oli i importava sobretot cereals i, en aquest moment, es desenvolupà una intensa activitat contrabandista entre Mallorca i Menorca. Els menorquins i els pitiüses aconseguiren fer del cors una de les activitats més rendibles. Al llarg del segle XVIII, el comerç mallorquí tingué, entre el 1704 i el 1750, una primera fase de preponderància de l'espai mediterrani, especialment Gènova i Marsella; una segona, entre el 1750 i el 1780, d'intercanvis orientats cap a les ciutats de l'Atlàntic nord, i una tercera, entre el 1780 i el 1800, d'enfortiment de la demanda peninsular i interinsular i amb l'obertura del port de Palma al tràfic legal amb les colònies americanes.

En el segle XIX, foren rellevants les exportacions del sector alimentari, principalment la producció de farina, oli i aiguardent. A Mallorca també assolí importància l'elaboració de sabó, i a Menorca s'expandí la fabricació de sabates que s'exportaven sobretot a Cuba. Al mateix temps, s'establiren línies marítimes regulars, tant interinsulars com entre les Illes Balears i la Península. També es crearen moltes societats mercantils i, des de 1875, la xarxa ferroviària afavorí els intercanvis entre la ciutat i la resta de l'illa i va permetre el desenvolupament econòmic de la part forana, ja que aproximà els productes agrícoles a Palma, que era el principal centre consumidor i port exportador. Fins al 1891 també tingué importància l'exportació de vi i d'aiguardent cap a França, però l'arribada de la fil·loxera acabà amb les vinyes mallorquines.

El primer terç del segle XX suposà el final d'una expansió econòmica tradicional i el declivi del comerç internacional. Fou una etapa caracteritzada per la pèrdua de les colònies espanyoles d'ultramar i per la conjuntura provocada per la Primera Guerra Mundial, uns anys que estimularen la demanda exterior i una certa eufòria econòmica que acabà, però, en finalitzar la guerra. Després de la Guerra Civil, el comerç es va veure afectat per l'aïllament i la política autàrquica, que solament possibilità l'exportació de certes manufactures, com el tèxtil i el calçat. Però, des del decenni de 1950 hi hagué un esforç per sortir de l'autarquia i iniciar una obertura econòmica, que acabà consolidant el comerç peninsular.

A la segona meitat del segle XX, el comerç minorista i majorista -amb gran diversificació- ha tingut un creixement molt important arran de les necessitats

del turisme, de l'augment de la població i dels canvis d'hàbits de consum dels ciutadans de les Illes Balears. A més dels establiments comercials estàtics, hi ha un comerç itinerant i intermitent, que fa mercats i fires als diferents municipis de les Illes Balears.

II

A les darreres dècades, les transformacions en la realitat econòmica, territorial i social de les Illes Balears han estat especialment intenses. La base econòmica ha canviat radicalment i ha quedat constituïda principalment pel sector turístic. La població resident ha experimentat un creixement incessant i ha arribat quasi a duplicar-se en els darrers trenta-cinc anys. Per la seva banda, el territori, tot i que es tracta d'un recurs limitat, ha sofert grans canvis i convulsions, fruit de l'ocupació de la costa per nombrosos nuclis turístics i, en general, per un desenvolupament urbanístic desmesurat.

Tot això ha tingut una incidència directa en el sector comercial, que ha crescut en major proporció que altres, i ha augmentat d'aquesta forma la seva importància relativa en el producte interior brut de les Illes Balears. Així, el comerç ha passat de suposar un 9% del producte interior brut en els anys vuitanta, a generar-ne un 15% a principis dels noranta. En l'actualitat, aglutina el 2,7% de la població activa, la qual cosa suposa, aproximadament, 45.000 llocs de feina.

Les transformacions ressenyades han desembocat paral·lelament en la conformació d'un espai econòmic més homogeni i reduït. Cada una de les illes principals s'ha convertit, a aquests efectes, en un únic sistema urbà, de manera que el mercat potencial de gran part de les empreses d'aquest sector s'estén més enllà del barri o de la ciutat per arribar pràcticament a la totalitat de l'àmbit insular respectiu.

L'evolució ha estat especialment significativa en relació amb una bona part del comerç al detall, i ha estat influïda notablement per la incidència dels processos de concentració del comerç d'alimentació, l'aparició de les cadenes i agrupacions comercials, la consolidació dels hipermercats i la instal·lació de grans superfícies de venda. Si a això s'afegeix la introducció de nous sistemes de venda telemàtica o a domicili, que eludeixen els costos d'establiment del comerç tradicional, es pot concloure que la supervivència del petit comerç, seriosament amenaçada, passa segurament per una bona adaptació a l'entorn immediat i per un alt grau d'especialització.

III

L'ordenament jurídic no ha considerat històricament aquest sector econòmic d'una manera completa i general a causa, sens dubte, de la complexitat i la diversitat, tant dels objectes de regulació com dels interessos en presència. La Llei estatal 7/1996, de 15 de gener, de ordenació del comerç minorista, va establir per primera vegada les línies mestres que ordenen, amb caràcter general, l'acció dels poders públics en relació amb la matèria, tot delimitant, juntament amb altres disposicions, el camp d'intervenció normativa que poden ocupar les comunitats autònomes. En el marc de la llibertat d'empresa, la regulació estatal en matèria de comerç interior es fonamenta, principalment, en la competència sobre la legislació civil i mercantil, recollida als apartats 6 i 8 de l'article 149.1 de la Constitució, com també en la competència per fixar les bases i la coordinació de la planificació general de l'economia, que recull el número 13 del mateix article.

L'atribució a les Illes Balears de la competència en matèria de comerç interior té el seu origen en l'article 1 de la Llei orgànica 2/1996, de 15 de gener, complementària de la ordenació del comerç minorista. Posteriorment, la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, de reforma de l'Estatut, materialitzà, entre les competències exclusives de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en el seu article 10.38, la de "comerç interior, sense perjudici de la política general de preus, la lliure circulació de béns en el territori de l'Estat i la legislació sobre defensa de la competència". Aquesta habilitació estatutària, juntament amb les referides a l'ordenació i planificació de l'activitat econòmica de les Illes Balears (article 11.8) i a la defensa dels consumidors i usuaris (article 11.9), permet a les nostres institucions dissenyar en bona mesura una política pròpia d'ordenació del comerç i, en conseqüència, establir una regulació substantiva adaptada a les característiques peculiars de l'estructura econòmica, social i territorial de les Illes Balears.

IV

L'exercici de les competències autonòmiques en matèries de rellevància econòmica es veu afectat, sens dubte, per les circumstàncies del fet insular, les quals tenen una consideració expressa a l'article 138 de la Constitució. El fet diferencial que suposa la configuració geogràfica de la nostra comunitat autònoma no pot ser ignorat, per tant, pels legisladors estatal i autonòmic a l'hora de conformar normativament el comerç interior com a àmbit determinat de l'acció pública.

Per aquesta raó, la llei present fonamenta el seu contingut en la necessitat

de donar respostes adequades a les exigències de la realitat que pretén ordenar. Atenent el parer majoritari dels representants d'aquest sector, la llei aprofita al màxim l'àmbit d'actuació que li confereix la norma estatutària per establir determinades prescripcions i limitacions que es justifiquen per les particularitats de la realitat balear, entre les quals ocupen un lloc destacat l'homogeneïtat de l'espai econòmic de cada illa, la preponderància creixent de les grans empreses comercials que fa perillar la competència, la singularitat dels comerços de zones turístiques o la necessitat de preservar els valors inherents a l'existència d'un petit comerç que aconsegueix, entre altres funcions, la de mantenir els hàbits tradicionals de consum i la d'assegurar la vitalitat dels nuclis urbans.

La transcendència del fet insular ha començat a ser valorada, afortunadament, per les Corts Generals. Un exemple a destacar el constitueix la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions, la qual considera el factor de la insularitat en relació amb la legislació urbanística i permet l'establiment de criteris complementaris per a la classificació del sòl en atenció a la singularitat dels territoris insulars. En aquesta mateixa línia, la Llei estatal 30/1998, del règim especial de les Illes Balears, tracta de pal·liar, corregir i compensar el conjunt de desavantatges que genera el fet insular, particularment important en nombrosos àmbits com el transport, les comunicacions i les condicions de proveïment de matèries primeres.

V

L'ordenació dels horaris comercials és, en principi, un tema pacífic des del prisma competencial, ja que resulta clarament emmarcable en el camp del comerç interior. És, per tant, una competència de les comunitats autònomes (SSTC 225/1993, de 8 de juliol, FJ 2, i 228/1993, de 9 de juliol, FJ 2).

L'única qüestió polèmica que es planteja al respecte es determinar si l'Estat, emparant-se en la seva competència sobre la direcció i ordenació general de l'economia recollida a l'article 149.1.13 de la Constitució, pot penetrar en la fixació dels dies i hores hàbils per a l'exercici del comerç.

Per totes, la STC 228/1993, de 9 de juliol, FJ 2, ho ha explicat amb tot detall quan analitza l'article 5 del Reial Decret-Llei 2/1985, sobre medidas de política econòmica, que estableix un règim de llibertat d'horaris per als locals comercials: "Las medidas contenidas en el Real Decreto-Ley 2/1985, persiguen, en su conjunto, un objetivo de política económica que inspira también, específicamente, la concreta medida sobre la libertad de horarios comerciales del artículo 5.1, el cual tiene, sin duda, un carácter básico y alcanza, por lo mismo, aplicabilidad en todo el territorio del Estado, aunque ello implique la consiguiente reducción de las competencias normativas asumidas por las Comunidades Autónomas en materia de comercio interior".

La competència autonòmica sobre horaris comercials està subjecta, per tant, a possibles desplaçaments, que no invasions que la deixin sense contingut, procedents de l'Estat.

El Consell Consultiu de les Illes Balears, al dictamen 63/00, de dia 8 d'agost del 2000, proclama que en la mesura en què la Llei 2/1996, de 15 de gener, s'ha incorporat al bloc de la constitucionalitat, l'article 43 del Reial Decret 6/2000, de 23 de juny, el podria vulnerar i, en conseqüència, ser recurrible davant el Tribunal Constitucional. Ha estat en aquesta línia que el Consell de Govern de les Illes Balears ha interposat el recurs d'inconstitucionalitat corresponent contra el precepte esmentat, per la qual cosa ens trobam al dia d'avui pendents de la resolució de l'interpret suprem de la Constitució.

Llevat dels supòsits exclosos de l'horari general, els diumenges i festius no seran hàbils per a l'exercici de l'activitat comercial, excepte els autoritzats expressament pel Govern de les Illes Balears. El conseller titular de la matèria de comerç és l'òrgan competent per autoritzar anualment l'activitat comercial en diumenges i festius, prèvia audiència de les associacions de comerciants, de consumidors i usuaris i sindicals reconegudes legalment.

VI

La llei present té per objecte la regulació administrativa de l'activitat comercial, així com l'ordenació i la millora de les estructures comercials a les Illes Balears, i ha estat redactada després d'un ampli debat amb tots els agents socials que intervenen en l'activitat comercial.

Aquesta llei no incideix en les condicions essencials de l'exercici de la llibertat d'empresa, per la qual cosa l'article 149.1.1a de la Constitució no suposa, en aquest cas, un límit competencial de l'abast legislatiu de les Illes Balears. Existeix una doctrina consolidada del Tribunal Constitucional sobre el contingut de la llibertat d'empresa i la possibilitat de la seva incidència pel legislador; al respecte és significativa la sentència 227/93, en el fonament jurídic quart de la qual es proclama: "... la libertad de empresa, junto a su dimensión subjetiva, tiene otra objetiva e institucional, en cuanto elemento de un determinado sistema económico, y se ejerce dentro de un marco general configurado por las reglas, tanto estatales como autonómicas, que ordenan la economía de mercado... La libertad de empresa, en definitiva, no ampara entre sus contenidos -ni en nuestro ordenamiento ni en otros semejantes- un derecho incondicionado

a la libre instal·lació de qualquiera establecimientos comerciales en cualquier espacio y sin sometimiento alguno al cumplimiento de requisitos y condiciones, haciendo caso omiso de las distintas normativas -estatales y autonómicas, locales- que disciplinan múltiples aspectos de relevancia económica como, entre otros, el comercio interior y la ordenación del territorio.”

Es destaca, doncs, la dimensió institucional de la llibertat d'empresa, com a element d'un sistema econòmic determinat, el que significa que aquesta llibertat ha de servir al funcionament d'aquest sistema, integrant-se harmònicament en la configuració general del sistema.

Aquesta dimensió institucional de la llibertat d'empresa influeix en la determinació de l'abast de la seva dimensió com a dret subjectiu, en el sentit que aquest s'ha de modular en la mesura necessària per garantir-la; modulació aquesta que opera tant en la determinació del contingut essencial d'aquest dret com en la regulació del seu exercici, el qual s'ha d'incloure en el marc de la configuració normativa del sistema econòmic de les Illes Balears.

En conseqüència, el legislador de les Illes Balears, respectant el contingut essencial de la llibertat d'empresa, té un important marge d'acció per modular l'exercici d'aquesta llibertat quan regula els diversos aspectes del sistema econòmic, entre els quals es troba el comerç.

VII

El contingut i l'estructura de la Llei d'ordenació de l'activitat comercial a les Illes Balears responen al plantejament exposat. El títol I, dedicat a les disposicions d'abast general, delimita amb claredat quins tipus d'activitat comercial queden sotmesos a la llei. A més, s'hi estableixen determinades prohibicions i restriccions al comerç, que es justifiquen per raons de defensa de la competència en l'àmbit econòmic balear. També s'inclouen regles destinades a protegir els drets lingüístics dels consumidors en el sector del comerç.

En el títol II s'exposen les directrius que han de presidir l'activitat administrativa de foment de l'activitat comercial de les empreses, i s'hi fa una referència especial al principi de participació. En el títol III es crea el Consell Assessor del Comerç de les Illes Balears com a òrgan consultiu del Govern en aquesta matèria.

La definició dels conceptes d'establiment comercial i de gran establiment comercial constitueixen l'objecte del títol IV, juntament amb el règim d'autorització que la mateixa llei estableix. La intervenció autonòmica mitjançant una llicència comercial específica, l'atorgament de la qual va lligat a l'establiment d'una taxa, queda limitada a les grans empreses comercials i té el fonament principal en la necessitat de salvaguardar l'equilibri desitjable en la competència i la protecció dels interessos generals de caràcter supramunicipal.

En el títol V es regula el règim dels horaris dels establiments comercials, i se'n determinen el nombre màxim d'hores setmanals d'obertura, l'horari diari i la seva publicitat, com també l'activitat en diumenges i festius. En el desenvolupament i la modulació del règim establert per la normativa estatal, el legislador ha volgut tenir en compte les característiques especials que presenta el comerç interior a les Illes Balears, les quals no poden desvincular-se del fet insular i de les aspiracions legítimes de preservació del comerç tradicional fora de les zones turístiques.

L'evolució i el dinamisme de les diverses modalitats de venda fan necessari abordar-ne la regulació per tal d'evitar perjudicis als consumidors. En aquest aspecte, el text de la llei intenta desplegar i completar la legislació estatal vigent, alhora que inclou, en els seus títols VI i VII, determinades particularitats en relació amb les activitats de vendes en promoció i vendes especials.

Al títol VIII es crea i regula, en els seus aspectes bàsics, el Registre general de comerç de la comunitat autònoma de les Illes Balears. En el títol IX de la llei es regulen separadament la funció inspectora i el règim sancionador. En aquest, a més de tenir-se presents les infraccions que recull la normativa estatal, s'afegeixen aquelles altres que vénen exigides per l'establiment dels deures que imposa la nova regulació.

Finalment, la llei, en el títol X, s'ocupa dels equipaments comercials, tot establint prescripcions relatives tant als instruments d'ordenació del territori com als plans urbanístics, amb l'objecte de facilitar la planificació i l'ordenació de les estructures comercials i de donar una major coherència a les polítiques de les administracions públiques competents.

Títol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

Aquesta llei té per objecte l'ordenació de l'activitat comercial a les Illes Balears, i l'ordenació i la millora de les seves estructures comercials.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei és aplicable a les activitats comercials realitzades a les Illes Balears.

2. També és aplicable, amb caràcter supletori, a les activitats comercials que estiguin regides per la seva normativa específica.

3. Són excloses de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei les activitats següents:

a) La venda realitzada per fabricants, dins del seu propi recinte industrial, dels residus i subproductes obtinguts en el procés de producció, llevat que aquests s'adrecin a consumidors finals.

b) La venda directa per agricultors i ramaders de productes agropecuaris en estat natural i en el seu lloc de producció, o en els centres cooperatius de recollida de producció, així com la d'arbres, flors i plantes produïdes a viviers, planters o hivernacles.

c) La venda realitzada per artesans dels seus productes als seus tallers de producció.

Article 3. Activitat comercial

1. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per activitat comercial la consistent a situar o oferir en el mercat productes naturals o elaborats, per compte propi o aliè, mitjançant persones físiques o jurídiques, així com els serveis que se'n derivin, independentment de la modalitat o del suport emprat per a la seva realització, tant si es du a terme en règim de comerç a l'engròs o al detall.

2. L'activitat comercial s'exercirà sota els principis de llibertat d'empresa, de defensa dels consumidors i usuaris, dels drets dels treballadors, de la lliure competència i, en el marc de l'economia de mercat, d'acord amb el que disposen l'article 38 de la Constitució i les lleis.

Article 4. Activitat comercial al detall

1. S'entén per activitat comercial al detall, als efectes d'aquesta llei, l'adquisició de mercaderies i la seva venda al consumidor final, així com també la prestació al públic de determinats serveis que constitueixin un acte de comerç.

2. També s'entén per activitat comercial al detall l'oferta als usuaris de serveis financers, d'obsequis o de regals com a pagament d'interessos, i de finançament per a l'adquisició d'un bé o d'un producte concret posat a disposició del consumidor per la mateixa entitat financera.

Article 5. Activitat comercial a l'engròs

S'entén per activitat comercial a l'engròs, als efectes d'aquesta llei, la que té com a destinatari d'altres comerciants, industrials, empreses, entitats i institucions que no siguin consumidors finals.

Article 6. Qualificació de l'activitat comercial

1. No es modificaran les qualificacions d'activitat comercial a l'engròs o al detall assenyalades als articles anteriors, en aquells supòsits en què les mercaderies siguin sotmeses a processos d'elaboració, manipulació, transformació, congelació i descongelació, tractament o condicionament que siguin usuals en el comerç.

2. Tenen caràcter d'activitat a l'engròs o al detall, segons el cas, les transaccions de productes propis de les activitats extractives, agropecuàries, fabrils o artesanals.

Article 7. Prohibicions i restriccions al comerç

1. No podran exercir el comerç, a més de les persones físiques i jurídiques a qui els sigui específicament prohibit per la normativa vigent, els empresaris individuals o socials, als quals la normativa especial de l'activitat que desenvolupen els exigeixi dedicar-s'hi exclusivament.

2. Es prohibeix expressament l'exposició i venda de mercaderies al comprador, així com la tramesa o lliurament de catàlegs, fullets o publicitat d'aquestes, quan provenguin de persones l'activitat de les quals sigui distinta a la comercial i, com a conseqüència de l'activitat que els és pròpia, tinguin com a finalitat principal la realització de préstecs, dipòsits o operacions d'anàloga naturalesa, adherides a l'oferta comercial de la mercaderia, de tal manera que una no es pugués fer efectiva sense l'altra.

En tot cas, es presumirà l'existència d'aquestes actuacions en el supòsit que el comprador pugués realitzar comandes o adquirir mercaderies en els establiments d'aquelles.

3. Es prohibeix la venda ambulants o no sedentària en establiments turístics. Reglamentàriament es determinaran els supòsits especials i, de manera excepcional, es podran realitzar actes o exhibicions comercials en què hi pugui haver transaccions directes de béns o productes autòctons de les Illes Balears, per als quals s'haurà de disposar de l'autorització de la conselleria competent en matèria de comerç.

4. A les Illes Balears no es poden vendre begudes alcohòliques de més de 18 graus centesimals en establiments comercials, incloses les botigues de conveniència, ni en les botigues annexes a les benzineres, a partir de les 24.00

hores i fins a les 08.00 hores de l'endemà.

Article 8. Drets lingüístics dels consumidors

1. En els establiments regulats en aquesta llei, els consumidors tenen dret a ser atesos en alguna de les llengües oficials de les Illes Balears, i no podran ser discriminats o atesos incorrectament per raó de la llengua oficial que emprin.

2. En els establiments al detall que disposen d'una plantilla laboral de més de tres treballadors, els consumidors tenen, a més, el dret de ser atesos en la llengua oficial de les Illes Balears que escullin.

3. La senyalització i els cartells d'informació general de caràcter fix i els documents d'oferta de serveis per als consumidors dels establiments oberts al públic han de ser redactats, almenys, en català. Aquesta norma no s'aplica a les marques, als noms comercials i als rètols emparats per la legislació de la propietat industrial.

En els termes que reglamentàriament es determinin, els establiments comercials informaran els consumidors dels seus drets lingüístics mitjançant la col·locació dels anuncis corresponents.

4. Les administracions competents promouran l'ús progressiu de la llengua catalana en les activitats comercials, com també en els rètols, símbols i distintius dels establiments comercials de les Illes Balears.

Títol II. Del foment de l'activitat comercial

Article 9. Principis d'actuació dels poders públics

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha de promoure el desenvolupament harmònic i la modernització de l'activitat comercial amb l'objectiu final d'incrementar la capacitat de competència de les empreses i de garantir una ocupació laboral estable en aquest sector.

2. Als efectes del que preveu el punt anterior, els òrgans competents establiran periòdicament programes d'incentius i ajudes, adreçats prioritàriament a:

- a) La modernització de les tècniques i dels mitjans de comercialització.
- b) La racionalització i la reducció dels costos del procés de distribució.
- c) La formació d'agrupacions o d'unitats integrades entre empreses de comerç.
- d) L'organització d'ensenyaments professionals als que es dediquen o s'hagin de dedicar a l'activitat comercial, en coordinació amb les conselleries competents en matèria d'educació i formació.
- e) La realització d'estudis i d'investigacions tendents a un millor coneixement de les estructures i dels processos de comercialització.
- f) La rectificació de les deficiències d'infraestructura comercial.
- g) L'assistència tècnica per a l'empresa comercial.
- h) La promoció d'un comerç just amb els països pobres, coadjuvant a l'equilibri nord-sud.
- i) La creació, conjuntament amb les entitats locals i els consells insulars, de polígons de serveis per tal de facilitar al mercat el sòl apte per a magatzems i centres de distribució comercial.

3. El Govern de les Illes Balears promourà la igualtat d'oportunitats i afavorirà la formació tècnica i professional dels comerciants i dels treballadors d'aquest sector, i podrà establir, mitjançant disposicions normatives, els requisits d'homologació i de qualificació tècnica o d'experiència necessaris per a l'exercici d'una determinada activitat comercial o de serveis.

Article 10. Altres accions de foment

1. Els poders públics de les Illes Balears, en l'àmbit respectiu de competències, impulsaran l'associacionisme dels comerciants i l'adequada participació d'aquests davant les administracions públiques.

2. Sense perjudici d'allò que disposa la legislació de defensa dels consumidors i usuaris, les administracions competents fomentaran l'arbitratge com a instrument de solució dels conflictes derivats de l'activitat comercial.

Títol III. Del Consell Assessor de Comerç de les Illes Balears

Article 11. Consell Assessor de Comerç de les Illes Balears

1. Es crea el Consell Assessor de Comerç de les Illes Balears com a òrgan consultiu del Govern en les matèries regulades en aquesta llei.

2. Són funcions d'aquest òrgan:

a) Emetre informe, a sol·licitud del Govern, en els procediments d'elaboració de projectes de llei i de disposicions reglamentàries que afectin substancialment el règim de l'activitat comercial.

b) Emetre el seu parer, a sol·licitud de les administracions territorials competents, en relació amb els instruments de planificació sectorial o d'ordenació territorial i urbanística, que afectin l'ordenació del comerç o les estructures

comercials.

c) Emetre informe preceptiu en el procediment de concessió de llicència de gran establiment comercial.

d) Proposar mesures de foment de l'activitat comercial, així com, estudiar i avaluar les que hagin de ser aprovades per l'Administració de la comunitat autònoma.

e) Qualsevol altra que li atribueixin les normes de rang legal o reglamentari.

3. L'adscripció orgànica, la composició i el règim de funcionament del Consell Assessor de Comerç de les Illes Balears seran determinats reglamentàriament, si bé es tendrà en compte que el nombre màxim de membres no ha de ser superior a quinze i que hi haurà representació dels agents econòmics i socials, així com dels consumidors i de les administracions territorials de les Illes Balears.

Títol IV. Règim administratiu dels establiments comercials

Capítol I. Concepte i categories

Article 12. Concepte d'establiment comercial

1. Tenen la consideració d'establiments comercials, en el marc del que disposa l'article 334 del Codi Civil, els locals i les construccions o instal·lacions ubicats a terra de manera fixa i permanent, coberts o sense cobrir, exempts o no, exteriors o interiors d'una edificació, amb mostradors o sense, on s'exerceixen regularment activitats comercials de venda de productes a l'engròs o al detall, o de prestació de serveis d'aquesta naturalesa al públic, com també qualsevol altres recintes acotats que rebin aquella qualificació en virtut de disposició legal o reglamentària.

2. Els establiments comercials podran tenir caràcter individual o col·lectiu. Els de caràcter col·lectiu seran integrats per un conjunt de punts de venda instal·lats a l'interior d'un mateix recinte o edificació, en els quals s'exerciran les activitats de forma empresarialment independent.

3. S'entendrà per superfície útil per a l'exposició i venda d'articles tot l'espai habitualment accessible al públic, així com l'ocupat per mostradors, aparadors i expositors.

No es computarà com a superfície de venda la destinada a aparcament situada a l'aire lliure o sota terra, ni els llocs exteriors en els quals no s'exposin productes per vendre'ls, així com tampoc l'espai anterior a les caixes registradores, les zones d'emmagatzematge no accessibles al públic, les de manipulació i les de serveis i d'infraestructures relacionats amb l'activitat de comerç.

Article 13. Concepte de gran establiment comercial

1. Als efectes d'aquesta llei, tenen la consideració de gran establiment comercial els establiments a què fa referència l'article anterior, excepte els dedicats a la venda de vehicles a motor, quan siguin explotats per empreses en les quals concorri alguna de les característiques següents:

- a) Que tinguin més de 250 treballadors.
- b) Que tinguin un volum de negoci anual superior a 40 milions d'euros o un balanç general superior a 27 milions d'euros.
- c) Que, si es tracta de societats mercantils, siguin participades en un 25% o més del seu capital, per empreses incloses en alguna de les lletres anteriors, excepte quan es tracti de societats de capital risc o d'entitats públiques, sempre que no disposin d'una posició majoritària en els òrgans d'administració i direcció de la societat.

2. La construcció, la instal·lació i l'obertura dels grans establiments comercials està sotmesa al règim autoritzador previst a l'article 15 d'aquesta llei.

Article 14. Contenció de la superfície de venda dels establiments comercials

1. Les administracions competents no podran autoritzar la realització d'obres d'instal·lació o ampliació, ni l'obertura d'establiments comercials que puguin disposar d'una superfície útil per a l'exposició i la venda superior a:

- a) 250 m², en els municipis de fins a 3.000 habitants.
- b) 400 m², en els municipis d'entre 3.001 i 10.000 habitants.
- c) 600 m², en els municipis d'entre 10.001 i 20.000 habitants.
- d) 800 m², en els municipis de més de 20.000 habitants.
- e) 1.300 m², en el municipi de Palma.

2. Les limitacions establertes al punt anterior no s'apliquen a les llicències relatives als establiments comercials dedicats exclusivament a l'exposició i venda de les mercaderies següents:

- a) Vehicles a motor.
- b) Embarcacions.
- c) Materials de construcció.
- d) Mobles.
- e) Mobiliari i elements propis de cuina i bany.

Capítol II. La llicència autonòmica de gran establiment comercial

Article 15. Procediment de la llicència autonòmica de gran establiment comercial

1. La construcció de les edificacions destinades a establiments del tipus gran establiment comercial requerirà la llicència de la conselleria competent en matèria de comerç, amb caràcter previ a la sol·licitud de la llicència municipal d'instal·lació de l'activitat corresponent.

2. El que es disposa al punt anterior s'aplicarà tant a edificacions de nova planta com a l'ampliació o al canvi d'ús de les existents. A aquests efectes, s'entén per ampliació tota variació que determini un augment de la superfície de venda.

3. En el cas de grans establiments comercials individuals, haurà de sol·licitar la llicència autonòmica l'empresa que hagi d'explotar l'activitat comercial concreta, abans de les llicències municipals d'instal·lació i d'edificació i ús del sòl.

4. En el cas d'establiments comercials de caràcter col·lectiu que tinguin la consideració de gran establiment comercial, segons el que es disposa a l'article 13 d'aquesta llei, i que globalment no superin les dimensions establertes a l'article 14.1 anterior, aquesta llicència autonòmica serà sol·licitada pel promotor abans de les llicències municipals d'instal·lació i d'edificació i ús del sòl.

5. Per a l'atorgament o la denegació de la llicència autonòmica de gran establiment comercial l'òrgan competent ha de ponderar especialment l'existència o no d'un equipament comercial adequat a l'àmbit territorial afectat pel nou establiment i els efectes que aquest pogués exercir sobre l'estructura comercial d'aquell. Així mateix, es tindrà en compte la incidència negativa que pugui generar sobre el petit comerç existent.

6. Per tal de dotar de la màxima transparència el mercat, en els casos de transmissió de qualque gran establiment comercial o de les accions o participacions de les societats, directament o indirectament titulars d'aquell, quan de conformitat amb l'article 42 del Codi de Comerç es tinguin l'obligació de consolidar comptes, serà preceptiu dirigir, per part de l'adquirent, comunicació a la conselleria competent en matèria de comerç, en el termini de 40 dies, a comptar des de la transmissió, posant de manifest aquesta circumstància. La mateixa obligació concorrerà en els casos d'implantació, de modificació de l'activitat i d'ampliació de comerços al detall explotats en règim de franquícia, quan el franquiciador sigui titular d'alguna llicència autonòmica de gran establiment comercial o reuneixi algun dels requisits de l'article 13 d'aquesta llei.

7. Sense perjudici de l'establert a l'article 11.2.c) d'aquesta llei, en el procediment de concessió de llicències de gran establiment comercial se sol·licitarà també informe de l'òrgan que tingui assignat el control i la garantia de la defensa de la competència.

Article 16. Supòsits de nul·litat

Seràn nul·les de ple dret les llicències municipals d'instal·lació i les llicències d'edificació i ús del sòl per a la construcció o modificació de les edificacions destinades a establiments tipus gran establiment comercial que s'atorguin sense la llicència prèvia de la conselleria competent en matèria de comerç o en contra de les seves determinacions.

Article 17. Taxa per llicència de gran establiment comercial

El procediment de resolució sobre la llicència autonòmica d'implantació, ampliació o canvi d'activitat de gran establiment comercial donarà lloc a l'exacció d'una taxa.

Títol V. Horaris comercials

Article 18. Horaris en dies feiners

1. Cada comerciant, tant a l'engròs com al detall, determinarà l'horari d'obertura i de tancament dels seus establiments comercials, així com els dies en què ha de desenvolupar la seva activitat, amb un màxim de 72 hores setmanals, sense perjudici dels drets reconeguts als treballadors a la normativa laboral.

2. L'horari diari no podrà excedir de 12 hores.

Article 19. Publicitat d'horaris

A tots els establiments comercials ha de figurar la informació del calendari diari d'obertura i de tancament en un lloc visible, tant a l'interior com a l'exterior, fins i tot quan l'establiment sigui tancat. El text d'aquesta informació ha de constar, almenys, en català.

Article 20. Activitat en diumenges i festius

1. Els diumenges i festius no seran hàbils per a l'exercici de l'activitat comercial, excepte els autoritzats expressament pel Govern de les Illes Balears.

2. El conseller titular de la matèria de comerç és l'òrgan competent per autoritzar anualment, mitjançant ordre, l'activitat comercial en diumenges i festius, prèvia audiència de les associacions de comerciants, de consumidors i d'usuaris i sindicals reconegudes legalment.

Article 21. Supòsits exclosos de l'horari general

1. Les limitacions establertes als articles anteriors d'aquest títol no seran d'aplicació:

a) Als establiments comercials l'oferta habitual dels quals sigui predominantment constituïda per venda de pastisseria i rebosteria, pa, plats preparats, premsa, combustibles i carburants, flors i plantes, i les anomenades botigues de conveniència; així com tampoc als instal·lats a estacions, ports, aeroports i mitjans de transport terrestre, marítim i aeri, i als situats dins els establiments hotelers.

S'entendrà que existeix oferta habitual predominant, als efectes de l'establert a l'apartat anterior, quan el nombre de les referències autoritzades supera en més d'un 50% les no autoritzades.

Els diumenges o festius no es podran vendre altres articles que no siguin aquells que hagin justificat, si pertoca, la consideració d'establiment amb llibertat d'obertura els dies festius.

b) Als establiments comercials situats a zones de gran aflluència turística, d'acord amb l'establert a l'article següent. En tot cas, els grans establiments comercials només podran obrir els diumenges i festius fins a les 16.00 hores.

c) Als mercats i mercadets de venda ambulants autoritzats pels ajuntaments i als establiments del seu entorn immediat, degudament delimitat per la corresponent entitat local.

2. S'entenen per botigues de conveniència les que, amb una superfície útil de venda no superior a 500 m², romanguin obertes al públic almenys 18 hores al dia i distribueixin la seva oferta, de forma similar, entre els productes següents: llibres, premsa i revistes, productes d'alimentació, discs, vídeos, joguines, regals i productes diversos.

Article 22. Determinació de zones de gran aflluència turística

1. Els ajuntaments, a través d'exposició motivada, adoptada per acord plenari, podran proposar a la conselleria competent en matèria de comerç les parts del territori municipal que es poden considerar zones de gran aflluència turística, als efectes d'exclusió de la limitació d'horaris d'aquesta llei. Aquesta exclusió no afectarà les 12 hores diàries màximes d'obertura dels comerços, esmentades al punt 2 de l'article 18 d'aquesta llei.

2. L'exclusió de la limitació d'horaris d'aquesta llei només es podrà sol·licitar per al període determinat des del 15 de març fins al 30 d'octubre de cada any.

Títol VI. Activitats de promoció de vendes

Article 23. Vendes de promoció o d'oferta

1. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per venda de promoció o d'oferta la que té per finalitat donar a conèixer el nou producte o article, o aconseguir l'augment de venda dels existents, o el desenvolupament d'un o diversos comerços, mitjançant l'oferta d'un article o grup d'articles homogenis.

2. La venda de promoció haurà d'anar precedida o acompanyada de la suficient informació al públic, on haurà de figurar amb claredat:

- El producte o productes objecte de promoció.
- Les condicions de venda, preu habitual i descompte.
- El període de vigència de la promoció.

3. Es prohibeix la realització de qualsevol tipus de promoció comercial que, per les circumstàncies en què es practica, generi confusió amb altra modalitat de promoció distinta i sigui susceptible, objectivament, de provocar el fet d'eludir les normes aplicables, així com aquella que no disposi d'existències suficients per fer front a l'oferta.

Article 24. Vendes amb obsequi.

1. Es consideren vendes amb obsequi aquelles en les quals el comerciant utilitzi concursos, sortejos, regals, vals, premis o similars, vinculats a l'oferta o promoció de productes regulats a l'article anterior.

2. Seran d'aplicació a les vendes amb obsequi les regles següents:

- Durant el període d'oferta de venda amb obsequi queda prohibit modificar a l'alça el preu, així com disminuir la qualitat del producte.
- El nombre d'existències amb què compti el comerciant per fer front a l'obligació d'entrega dels obsequis, així com les bases per les quals es regulen els

concursos, sortejos o similars, hauran de constar a l'envàs o embolcall del producte de què es tracti o, si aquest hi manca, hauran de ser divulgades adequadament.

c) Els béns o serveis en què consisteixen els objectes o incentius promocionals, s'hauran d'entregar al comprador en el moment de la compra o bé en un termini màxim de dos mesos, a comptar des que el comprador reuneixi els requisits exigits.

Article 25. Vendes en rebaixes

1. S'entén que existeix venda en rebaixes quan els articles objecte d'aquesta s'ofereixen en el mateix establiment on s'exerceix habitualment l'activitat comercial, a un preu inferior al fixat abans de la venda esmentada.

2. El Govern de les Illes Balears, mitjançant decret, determinarà el període de rebaixes, que haurà de realitzar-se en dues temporades anuals: una iniciada a principis d'any, i l'altra durant el període estiuenc, tot atenent els usos i costums i els períodes de major venda.

3. En aquest període, la durada de cada temporada de rebaixes serà com a mínim d'una setmana i com a màxim de dos mesos, d'acord amb la decisió lliure de cada comerciant. En tot cas, les dates de les rebaixes hauran d'exhibir-se en els establiments comercials en un lloc visible al públic, fins i tot quan siguin tancats.

4. No podrà anunciar-se la venda en rebaixes d'un establiment comercial quan afecti menys de la meitat dels productes oferts, sense perjudici que pugui anunciar-se la de cada producte o article en concret.

5. En el supòsit que les ofertes en rebaixes no afectin la totalitat dels productes comercialitzats, els rebaixats seran degudament identificats i diferenciats de la resta.

6. En tot cas, les reduccions dels preus es consignaran exhibint devora del preu habitual el preu rebaxat dels mateixos productes comercialitzats a l'establiment.

Article 26. Vendes en liquidació

Als efectes prevists als articles 30 i 31 de la Llei 7/1996, de 15 de gener, de ordenació del comerç minorista, s'hauran d'acomplir els requisits següents:

a) En el supòsit que una empresa sigui titular de diversos establiments comercials de la mateixa activitat, el cessament total o parcial de l'activitat de comerç haurà de ser de tots. El tancament total o parcial d'un sol punt de venda no tindrà la consideració de cessament total o parcial, sinó de canvi de local.

b) La liquidació per la realització d'obres d'importància, només serà possible quan aquestes requereixin el tancament del local.

c) La liquidació en els supòsits de força major només serà possible quan obstaculitzi el desenvolupament normal del negoci per un període continuat com a mínim d'un mes.

d) La liquidació dels productes ha d'efectuar-se en el mateix local o locals afectats on es venia habitualment, excepte en els casos de tancament imminent del local i en els de força major.

e) En tot cas, s'haurà de comunicar a la conselleria competent en matèria de comerç aquest tipus de venda de caràcter excepcional.

Article 27. Venda de saldos

D'acord amb els articles 28 i 29 de la Llei 7/1996, de 15 de gener, de ordenació del comerç minorista, en aquesta modalitat de venda s'hauran d'acomplir les determinacions següents:

a) A les Illes Balears queden prohibits els establiments comercials dedicats de manera exclusiva a la venda de saldos.

b) Els comerciants podran practicar la venda de saldos, sempre que siguin degudament senyalitzats i separats de la resta de les promocions. Informaran de la durada dels saldos i, en cas de ser permanents, faran constar tal circumstància.

c) En l'activitat de promoció de saldos, s'emprarà la denominació de saldos o restes, i es prestarà especial atenció que els suggeriments de l'existència d'avantatges econòmics per al consumidor, es corresponguin amb la realitat dels productes objecte d'aquests.

d) Si s'ofereixen com a saldos articles defectuosos o deteriorats, haurà de constar expressament aquesta circumstància, de forma que siguin susceptibles de ser identificats pel consumidor.

e) No podran ser objecte de saldo aquells productes que no hagin estat posats a la venda amb anterioritat i que no hagin estat en poder del comerciant almenys durant sis mesos d'antelació.

Article 28. Limitació de vendes

Es prohibeix l'activitat de promoció de vendes, en qualsevol de les seves manifestacions, dos mesos abans de les dues temporades anuals autoritzades per a la venda en rebaixes, amb l'excepció feta d'aquells establiments que

tradicionalment no s'acullen a les temporades de rebaixes.

Títol VII. Vendes especials i vendes a pèrdues

Capítol I. Vendes especials

Article 29. Venda automàtica

1. És venda automàtica la forma de distribució detallista en la qual es posa a disposició del consumidor el producte o servei, perquè aquest l'adquireixi mitjançant acció de qualsevol tipus de mecanisme i previ pagament del seu import.

2. A totes les màquines automàtiques haurà de figurar la indicació que torna canvi de moneda, així com el tipus de moneda fraccionària amb què funciona.

3. No es podran comercialitzar productes alimentaris que no siguin envasats i etiquetats conformement amb la normativa aplicable.

4. Les màquines destinades a aquest tipus de vendes hauran d'haver estat homologades per l'òrgan competent, i hauran de complir tot els altres requisits que es determinin reglamentàriament.

Article 30. Venda a distància. Requisits

1. És venda a distància la forma de distribució comercial detallista que es du a terme, prèvia oferta realitzada per qualsevol mitjà de comunicació social i de transmissió electrònica entre persones distants, i que posa en coneixement dels consumidors la forma d'efectuar-ne les comandes.

2. Es requerirà que totes les ofertes de venda a distància continguin, de forma clara i inequívoca, les dades informatives següents:

a) La identitat de l'oferent i el seu número d'inscripció a la Secció d'empreses de venda a distància del Registre general de comerç de les Illes Balears.

b) El producte o servei que s'ofereixi, amb una descripció sobre la seva naturalesa, quantitat, qualitat i possibilitats de consum o d'ús que en faciliti la identificació.

c) El preu total a pagar, on se separarà l'import de les despeses de tramesa, si aquestes són a càrrec del consumidor, i on s'especificarà el sistema de reembossament.

d) El termini màxim de recepció o posada a disposició del consumidor del producte o servei objecte de la transacció des del moment de la recepció de la comanda.

e) La fixació d'un període de reflexió, no inferior a set dies, durant el qual el consumidor pot retornar el producte i rebre la quantitat satisfeta. Aquest període de reflexió no es donarà en els productes peribles.

f) El sistema de devolució, amb la informació que, en cas de disconformitat amb la tramesa, les despeses corresponents seran a càrrec del comerciant, abans d'haver transcorregut el període de reflexió.

Article 31. Concepte de venda ambulante

Es considera venda ambulante o no sedentària la realitzada fora d'un establiment comercial permanent, de manera habitual, ocasional, periòdica o continuada, en els perímetres o llocs autoritzats com cal a instal·lacions comercials desmuntables o transportables, inclosos els camions-botiga. En tot cas, la venda no sedentària únicament es podrà dur a terme a mercats fixos, periòdics o ocasionals així com a llocs instal·lats a la via pública per a productes de naturalesa estacional.

Article 32. Regulació de la venda ambulante

1. A les Illes Balears solament es podrà exercir la venda ambulante amb autorització prèvia i als municipis on estigui regulada mitjançant ordenança.

2. La regulació municipal de la venda ambulante haurà de preveure, com a mínim:

a) L'exigència de l'acreditació del venedor de la inscripció a la Secció de comerciants ambulants del Registre general de comerç de les Illes Balears.

b) La determinació de les característiques dels tipus de venda ambulante, que es diferenciaran en:

b.1. Mercats periòdics de caràcter tradicional o de nova implantació, ubicats a llocs o espais determinats i de periodicitat fixa. Aquests només es podran realitzar durant un màxim de dos dies a la setmana, amb l'excepció dels usos i costums anteriors.

b.2. Mercats dedicats a la venda de productes artesanals.

b.3. Mercats ocasionals instal·lats amb motiu de fires, festes o esdeveniments populars.

b.4. Venda realitzada en camions-botiga o llocs instal·lats a la via pública que s'autoritzi en circumstàncies i condicions precises.

c) La determinació de les infraestructures sanitàries que es posin a

disposició dels venedors ambulants.

3. L'autorització municipal indicarà els productes a què es refereix, així com els llocs, els dies i les hores en què podrà realitzar-se la venda ambulant pels seus titulars.

4. El venedor ambulant haurà d'informar, mitjançant un cartell visible, de la direcció on s'hauran d'atendre, si pertoca, les reclamacions dels consumidors. Aquesta direcció haurà de figurar, en tot cas, a la factura o al comprovant de la venda.

Article 33. Concepte de venda a domicili

1. Es considera venda a domicili, als efectes d'aquesta llei, la realitzada professionalment mitjançant la visita del venedor, o dels seus empleats, mandataris, comissionistes o agents, per oferir els productes o serveis al lloc que designi el consumidor o possible comprador. No es considerarà venda a domicili la venda per correspondència o mitjançant catàleg, ni l'efectuada en l'establiment comercial per telèfon o per correu electrònic, seguida del repartiment a domicili dels productes adquirits.

2. Tendran igualment la consideració de venda a domicili les anomenades "vendes de reunió" d'un grup de persones, convocades per una d'aquestes, a instància o d'acord amb el venedor.

3. En els supòsits regulats a aquest article s'haurà d'acomplir la normativa reguladora del producte que es ven, i no podran ser objecte de venda els productes la regulació dels quals prohibeixi aquest tipus de venda, especialment els alimentaris i aquells que, per la forma de presentació, no compleixin les normes tecnosanitàries o de seguretat.

Article 34. Publicitat en la venda a domicili

1. La publicitat de l'oferta relativa a la venda a domicili que haurà de ser lliurada al consumidor inclourà, almenys, els extrems següents:

- a) Identificació i domicili de l'empresa.
- b) Acreditació de la inscripció de l'empresa a la Secció d'empreses de venda a domicili del Registre general de comerç de les Illes Balears.
- c) Dades essencials del producte, de manera que en permetin la identificació inequívoca.
- d) Preu, forma i condicions de pagament, i, si n'és el cas, despeses i termini de lliurament.

2. Així mateix, i d'acord amb el que disposa l'article 5.1 de la Llei 26/1991, de 21 de novembre, de medidas de protecció de los consumidores para el supuesto de contratos celebrados fuera de establecimiento mercantil, el venedor està obligat a posar en coneixement del consumidor, per escrit, del dret que l'empara de disposar d'un període de reflexió d'almenys 7 dies, durant el qual pot decidir la devolució del producte de què es tracti, i rebre les quantitats que hagi entregat, excepte en el cas de productes peribles.

Capítol II. Venda a pèrdues

Article 35. Concepte i característiques

1. Es prohibeix la venda a pèrdues, en els termes establerts a l'article 14 de la Llei de ordenación del comercio minorista.

2. Es considerarà que existeix venda a pèrdues quan el preu de venda sigui inferior al preu d'adquisició del producte, més el cost del nòlit, més la part alíquota de la despesa general de l'establiment, més el benefici comercial.

Títol VIII. Del Registre general de comerç de les Illes Balears

Article 36. El Registre general de comerç de les Illes Balears

1. Amb la finalitat de disposar de les dades necessàries per al coneixement i la valoració de les estructures comercials a les Illes Balears i de garantir els drets dels consumidors i dels usuaris, es crea el Registre general de comerç de les Illes Balears, adscrit a la conselleria competent en matèria de comerç, el qual serà integrat per les sis seccions següents:

- a) Secció d'establiments comercials.
- b) Secció d'associacions d'empreses de comerç.
- c) Secció de franquiciadors.
- d) Secció de comerciants ambulants.
- e) Secció d'empreses de venda a distància.
- f) Secció d'empreses de venda a domicili.

2. El Registre serà públic i la inscripció gratuïta i considerada condició imprescindible per optar a qualsevol de les línies d'ajuda convocades per l'Administració de la comunitat autònoma o per participar activament en els programes específics.

3. Reglamentàriament s'han de determinar les dades, els requisits, el procediment i els efectes de les inscripcions en el Registre general de comerç de

les Illes Balears i en les seves seccions.

Article 37. Secció d'establiments comercials

1. S'han d'inscriure en aquesta secció tots els establiments que exerceixin una activitat comercial a les Illes Balears. La inscripció i la comunicació de la variació de dades serà obligatòria.

2. S'han d'inscriure en aquesta secció, sota un epígraf específic, els establiments comercials que d'una manera continuada es dediquen a la venda d'aliments o de productes tradicionals de les Illes Balears que, com a mínim, suposin un 50% del total de productes a la venda en l'establiment.

Article 38. Secció d'associacions d'empreses de comerç

Es poden inscriure en la Secció d'associacions d'empreses de comerç les associacions sense ànim de lucre que agrupin empreses de comerç que desenvolupin fonamentalment la seva activitat, disposin de domicili a la comunitat autònoma de les Illes Balears i estiguin legalment constituïdes.

Article 39. Secció de franquiciadors

1. S'han d'inscriure a la Secció de franquiciadors les empreses que, a l'àmbit de les Illes Balears, pretenguin desenvolupar l'activitat de cessió de franquícies. La inscripció i la comunicació de variació de dades és obligatòria.

2. La Secció de franquiciadors del Registre general de comerç de les Illes Balears ha d'estar coordinada amb els registres de la resta de comunitats autònomes i amb el de l'Administració general de l'Estat.

Article 40. Secció de comerciants ambulants

S'han d'inscriure a la Secció de comerciants ambulants, amb caràcter previ a l'inici de l'activitat, les persones físiques o jurídiques que pretenguin realitzar aquesta activitat a les Illes Balears. La inscripció i comunicació de variació de dades és obligatòria, amb independència del tipus de venda ambulant que exerceixin.

Article 41. Secció d'empreses de venda a distància

1. S'han d'inscriure a la Secció d'empreses de venda a distància les persones físiques o jurídiques que pretenguin realitzar aquesta activitat a les Illes Balears, inclosa la modalitat de comerç electrònic. La inscripció i comunicació de variació de dades és obligatòria.

2. A la Secció d'empreses de venda a distància s'ha de diferenciar quan es tracta d'una empresa que tingui el domicili social a les Illes Balears, per a la qual cosa es requereix l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de comerç; i quan estigui autoritzada per una altra administració, però les seves propostes es difonguin per mitjans que abastin també el territori de les Illes Balears.

Article 42. Secció d'empreses de venda a domicili

1. S'han d'inscriure a la Secció d'empreses de venda a domicili les persones físiques o jurídiques que pretenguin realitzar aquesta activitat a les Illes Balears. La inscripció i comunicació de variació de dades és obligatòria.

2. A la Secció d'empreses de venda a domicili s'ha de diferenciar quan es tracti d'una empresa que tingui el domicili social a les Illes Balears, per a la qual cosa es requereix l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de comerç; i quan estigui autoritzada per una altra administració pública, però les seves activitats es desenvolupin també a les Illes Balears.

Títol IX. De la funció inspectora i del règim sancionador

Capítol I. De la inspecció

Article 43. Òrgans competents

Correspon al Govern de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de comerç, l'exercici de la funció inspectora per tal de garantir el compliment d'aquesta llei.

Article 44. Del personal de la inspecció

1. En l'exercici de les seves funcions, el personal inspector actuarà amb independència, sense perjudici de la vinculació orgànica i funcional a l'autoritat administrativa. Els inspectors tendran la consideració d'agent de l'autoritat, i podran sol·licitar la cooperació de les forces i els cossos de seguretat de l'Estat i de la Policia Local.

2. Els inspectors de comerç seran proveïts de la documentació que n'acrediti la condició i tendran l'obligació d'exhibir-la quan n'exerceixin les funcions.

3. El personal de la inspecció de comerç tendrà l'obligació de complir amb el deure de secret professional.

Article 45. De les actes d'inspecció

1. A cada visita d'inspecció, el personal n'ha d'aixecar acta amb el resultat d'aquesta.

2. Reglamentàriament es determinarà el procediment de la inspecció i el contingut de les actes d'inspecció.

Capítol II. Infraccions administratives

Article 46. Infraccions

1. Sense perjudici de les responsabilitats d'altra índole que es puguin derivar, constitueixen infraccions administratives en matèria de comerç interior, les accions o omissions tipificades en aquesta llei.

2. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 47. Responsabilitat

La responsabilitat administrativa per les infraccions tipificades en aquesta llei correspondrà a la persona física o jurídica que realitzi les accions o omissions tipificades en aquesta llei. Es presumirà que aquestes s'han realitzat pels titulars de l'empresa o de l'activitat comercial de què es tracti.

Article 48. Infraccions lleus

Es consideren infraccions lleus, les següents:

a) La no exhibició de la necessària autorització, homologació o comunicació en la forma legal o reglamentària establerta.

b) L'incompliment de l'obligació d'informar el públic sobre els dies i les hores d'obertura i de tancament dels establiments comercials, o no fer-ho en un lloc visible de l'establiment.

c) L'incompliment dels horaris comercials quan no constitueixi falta greu o molt greu.

d) L'incompliment de les obligacions establertes en aquesta llei, quan no estigui conceptuat com a infracció greu o molt greu.

Article 49. Infraccions greus

Es consideren infraccions greus, les següents:

a) La negativa o resistència a subministrar dades o a facilitar la informació requerida per les autoritats o els seus agents i funcionaris de l'administració comercial en l'exercici de les seves funcions de comprovació, i el subministrament d'informació inexacta o incompleta.

b) Realitzar vendes a pèrdues.

c) Exigir preus superiors a aquells que haguessin estat objecte de fixació administrativa.

d) L'obertura de l'establiment comercial en diumenge o dia festiu no autoritzat per a la realització d'activitats comercials.

e) L'incompliment de les obligacions d'inscripció i comunicació de variació de dades a les seccions del Registre general de comerç de les Illes Balears.

f) La venda sota l'anunci o la denominació de "vendes amb obsequi", "vendes en rebaixes", "vendes en liquidació", "vendes de promoció d'oferta" o "vendes de saldos", amb inobservança de les prescripcions establertes a aquesta llei.

g) L'afectació dels objectes ofertats a les vendes amb obsequi, en rebaixa o en liquidació, per alguna causa que en redueixi el valor del mercat.

h) El falsejament, a les vendes promocionals, de la publicitat de la seva oferta.

i) L'oferta d'operacions en cadena o piràmide en la forma prohibida per la Llei 7/1996, de 15 de gener, de ordenació del comerç minorista.

j) Modificar, durant el període de durada de l'oferta de vendes amb obsequi, el preu o la qualitat del producte.

k) L'incompliment del règim establert sobre lliurament dels obsequis promocionals.

l) Anunciar vendes com si fossin de fabricant o majorista, amb incompliment de l'establert al respecte per l'article 35 de la Llei 7/1996, de 15 de gener, de ordenació del comerç minorista.

m) L'incompliment dels terminis de garantia i serveis postvenda, així com de la custòdia dels articles.

n) L'incompliment del règim establert a la Llei 26/1991, de 21 de

novembre, de protecció dels consumidors, per a les vendes a domicili.

o) Les actuacions que impedeixin o dificultin l'exercici dels drets lingüístics reconeguts en aquesta llei.

p) La venda ambulants o no sedentària en establiments turístics, no autoritzada per la conselleria competent en matèria de comerç.

q) L'exercici d'activitats comercials que no hagin obtingut autorització, quan aquesta sigui preceptiva d'acord amb aquesta llei.

r) La venda d'alcohol en els supòsits prohibits a l'article 7.4 d'aquesta llei.

s) La reincidència en infraccions lleus. S'entendrà que hi ha reincidència en infraccions lleus si es donen els requisits establerts a l'article 67 de la Llei 7/1996, de 15 de gener, ja esmentada.

Article 50. Infraccions molt greus

1. Es consideren infraccions molt greus les següents:

a) La negativa o resistència a subministrar dades o a facilitar la informació requerida per les autoritats o els seus agents en l'exercici de les seves funcions d'inspecció, quan s'efectuï acompanyada de violència física o verbal o de qualsevol altra forma de pressió.

b) No disposar de la llicència autonòmica de gran establiment comercial quan aquesta sigui preceptiva d'acord amb l'article 15 d'aquesta llei.

c) Les que, havent-se qualificat com a greus, hagin suposat una facturació anual superior a 600.000 euros.

d) La reincidència en infraccions greus. S'entendrà que hi ha reincidència en infraccions greus si es donen els requisits establerts a l'article 67 de la Llei 7/1996, de 15 de gener, de ordenació del comerç minorista.

2. No obstant el que s'indica en l'apartat b) del punt anterior, quan l'infractor compleixi els requisits exigits per obtenir la llicència corresponent, la manca d'aquesta s'ha de sancionar com a infracció greu.

Article 51. Prescripció de les infraccions

Les infraccions regulades en aquesta llei prescriuen: als tres anys, les qualificades de molt greus; als dos anys, les qualificades de greus; i als sis mesos, les qualificades de lleus.

Capítol III. Sancions

Article 52. Tipologia de les sancions

1. Les infraccions assenyalades en aquesta llei donaran lloc a la imposició de les sancions següents:

a) Admonició.

b) Multa.

c) Tancament de l'establiment o suspensió de l'activitat comercial, per un termini màxim d'un any.

2. La comissió de les infraccions molt greus durà implícita la prohibició d'obtenir subvencions i ajudes públiques durant un termini màxim de dos anys.

Article 53. Sancions

Les sancions aplicables per a les infraccions són les següents:

a) Les infraccions lleus se sancionaran amb admonició o multa de 150 euros fins a 1.500 euros.

b) Les infraccions greus se sancionaran amb multa de 1.501 euros fins a 15.000 euros.

c) Les infraccions molt greus se sancionaran amb multa de 15.001 euros fins a 150.000 euros i en el supòsit que hagin significat un greu risc per a la salut, un greu perjudici econòmic o generat una àmplia alarma social, tancament de l'establiment o suspensió de l'activitat comercial per un termini màxim d'un any.

Article 54. Graduació de les sancions

1. Les sancions es graduaran especialment en funció de la transcendència social de la infracció, la situació de predomini de l'infractor en el mercat, la naturalesa dels perjudicis causats, el volum de la facturació a la qual afecta, el grau de voluntarietat o d'intencionalitat de l'infractor, la quantia del benefici obtingut, la capacitat econòmica de l'infractor i el termini de temps durant el qual s'hagi comès la infracció.

2. Quan el benefici que resulti d'una infracció sigui superior a la sanció que pertorqui, aquesta es podrà incrementar en la quantia equivalent al benefici obtingut.

3. Quan a la comissió d'una infracció s'acrediti l'existència d'un risc, de danys o perjudicis per a la salut de les persones, d'alteració de la lliure competència o de discriminació per raó de naixença, llengua, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, la sanció que pertorqui serà incrementada fins a un 200% de la seva quantia.

Article 55. Òrgans competents

Els òrgans competents per resoldre el procediment sancionador i imposar les sancions, així com per a l'adopció de les mesures cautelars pertinents, són:

- a) El director general que tenguí atribuïdes les competències en matèria de comerç, en les infraccions lleus.
- b) El conseller competent en matèria de comerç, en les infraccions greus i en tot tipus de mesures cautelars.
- c) El Consell de Govern de les Illes Balears, per als supòsits de les infraccions molt greus i de tancament temporal de l'empresa o de l'establiment infractor.

Article 56. Mesures cautelars

1. L'autoritat competent per a la incoació del procediment sancionador podrà acordar, en qualsevol moment del procediment, mitjançant resolució motivada i amb audiència prèvia de la persona interessada, l'adopció de les mesures cautelars adients, sempre que concorrin circumstàncies greus que afectin la seguretat de les persones o dels béns, que suposin un perjudici greu o manifest de difícil reparació, o que sigui necessari per assegurar l'eficàcia de la resolució que, si pertoca, hi pot recaure.

2. Aquestes mesures cautelars, que no tendran el caràcter de sanció, podran mantenir-se durant el temps necessari per a la rectificació dels defectes existents i com a màxim fins a la resolució del procediment.

Article 57. Prescripció de les sancions

Les sancions prescriuen als tres anys, les qualificades de molt greus; als dos anys, les qualificades de greus; i als sis mesos, les qualificades de lleus. Aquests terminis s'han de comptar a partir de la fermesa de la resolució sancionadora.

Títol X. Equipaments comercials**Article 58. Pla director sectorial d'equipaments comercials**

El Pla director sectorial d'equipaments comercials és l'instrument d'ordenació territorial que, amb caràcter específic, té per objecte regular el planejament, la projecció, l'execució i la gestió dels sistemes generals d'equipaments comercials.

Article 59. Objectiu del Pla director sectorial d'equipaments comercials

1. El Pla director sectorial d'equipaments comercials, a més de complir les determinacions de les Directrius d'ordenació territorial i ajustar-se a allò que disposin els plans territorials insulars, té com a objectiu general l'ordenació idònia per assolir un nivell adequat d'equipament comercial i una correcta distribució territorial dels establiments, capaç d'afavorir l'harmonització de les noves tendències i sistemes de venda i demanda, amb les condicions de poder garantir amb equilibri els diversos drets que hi conflueixen, entre ells, el de lliure i lleial competència, els dels consumidors i dels petits i mitjans empresaris del comerç establerts en cada zona.

2. D'acord amb l'objectiu general assenyalat, en tot cas, el Pla director sectorial d'equipaments comercials ha:

- a) D'avaluar l'oferta comercial disponible en cada un dels territoris dels consells insulars de les Illes Balears, tant en nombre d'establiments com en superfície total de venda, desglossada en sector comercial, tipus d'establiments i grans establiments, com també per àmbits territorials d'actuació i poblacions.
- b) D'avaluar la despesa comercialitzable del conjunt de població a cada illa, desglossada per àmbits territorials d'actuació i "epígrafs" de despesa.
- c) D'establir els ràtios òptims d'equipament comercial a cada àmbit i sector d'actuació, a partir de paràmetres comprovats de facturació per avaluar l'oferta i la demanda.
- d) D'establir els elements bàsics estructurants de l'equipament comercial a tot el seu àmbit d'ordenació territorial i els que s'hagin de preveure en els instruments de planejament general urbanístic, entre els quals l'ús comercial, les reserves de sòl per a l'equipament comercial, zonificació, densitats i paràmetres de superfícies mínimes i màximes per a l'ús comercial.

Article 60. Elaboració, aprovació, vinculacions entre els instruments d'ordenació territorial i el planejament urbanístic

1. El Pla director sectorial d'equipaments comercials s'ha d'elaborar i aprovar d'acord amb el que disposi la Llei d'ordenació territorial de les Illes Balears per als plans directores sectorials.

2. El Pla director sectorial d'equipaments comercials ha de vincular en les

seves determinacions el planejament urbanístic general dels municipis, al qual s'han d'adaptar, dins els terminis que s'hi fixin. En tot cas, mentre no s'hi hagin adaptat els és d'aplicació.

3. D'acord amb les determinacions dels instruments d'ordenació territorial, els plans urbanístics hauran de tenir en compte l'ús comercial de manera específica i independent de la resta d'usos urbanístics, considerant l'equipament comercial com a element bàsic i estructurant del sistema general de l'equipament urbà.

Disposició adicional primera

El previst en aquesta llei s'entén sense perjudici del que s'estableix a la legislació sectorial corresponent en relació amb la dispensa o la venda de determinats productes o mercaderies i la prestació de determinats serveis.

Disposició adicional segona

D'acord amb el que es disposa a l'article 17 d'aquesta llei, s'afegeixen el títol X, Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria, el capítol I, taxa per llicència autonòmica de gran establiment comercial, a la Llei 11/1998, de 14 de desembre, sobre el règim específic de taxes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, amb els articles que es transcriuen a continuació:

"Títol X. Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria.

Capítol I. Taxa per llicència autonòmica de gran establiment comercial.

Article 417. Fet imposable

Constitueix el fet imposable d'aquesta taxa la prestació a instància de part dels serveis de tramitació i de resolució sobre la llicència autonòmica relatius a la implantació, la modificació d'activitat o l'ampliació de grans establiments comercials.

Article 418. Subjecte passiu

Són subjectes passius d'aquesta taxa les persones físiques o jurídiques que siguin receptors dels serveis que constitueixen el fet imposable.

Article 419. Quantia

La quota de la taxa és de:

1. Per cada metre quadrat de superfície d'exposició i venda a implantar o ampliar: 30 euros.
2. Per cada metre quadrat de superfície de venda existent, quan la sol·licitud sigui motivada per un canvi d'activitat: 15 euros.

Article 420. Meritació

La taxa s'ha de meritatar en el moment de la realització de les actuacions administratives que constitueixen el fet imposable. No obstant això, el seu pagament es podrà exigir en el moment de formular la sol·licitud."

Disposició transitòria primera

Quan entri en vigor la disposició reglamentària que reguli el Registre general de comerç de les Illes Balears, la conselleria competent en matèria de comerç realitzarà d'ofici la inscripció, a la secció pertinent del Registre, dels establiments que hagin tramitat la sol·licitud d'inscripció d'acord amb l'establert als articles 6 a 11 del Decret 217/1996, de 12 de desembre.

Disposició transitòria segona

1. Els ajuntaments de les Illes Balears disposen d'un termini màxim de dos anys, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, per aprovar l'ordenança reguladora de la modalitat de venda ambulants o no sedentària en el seu terme municipal.

2. Mentre els ajuntaments no aprovin l'ordenança corresponent, es regiran pels criteris establerts pels òrgans municipals competents.

Disposició transitòria tercera

Als únics efectes prevists en aquesta llei, no es considerarà canvi d'activitat comercial l'experimentat pels establiments comercials amb llicència municipal d'instal·lació concedida amb anterioritat a la promulgació d'aquesta per al desenvolupament de l'activitat comercial de "mercat auxiliar", que consisteix en un canvi en el model de gestió del mercat, passant d'una gestió individualitzada per cada un dels titulars dels llocs de venda a l'explotació conjunta en règim d'autoservei realitzada mitjançant una sola unitat de gestió amb la consegüent centralització en la presa de decisions i amb la implantació del sistema de caixa única, tot i que aquest canvi de gestió suposi la necessitat d'obtenir una nova llicència municipal i sempre que no impliqui, en cap cas, augmentar la superfície de venda existent.

Disposició transitòria quarta

1. La sol·licitud de llicència autonòmica s'haurà d'adreçar a la conselleria

competent en matèria de comerç.

2. Fins que no entri en vigor la disposició reglamentària pertinent, a la sol·licitud s'hi adjuntarà la documentació establerta al Pla director sectorial d'equipaments comercials de les Illes Balears, regulat pel Decret 217/1996, de 12 de desembre.

Disposició transitòria cinquena

Als establiments comercials existents amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei que no s'ajustin a les seves determinacions, solament es podran realitzar obres de rehabilitació, de modernització i de millora, sempre que no suposin augment de la superfície de venda.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions d'igual o d'inferior rang que s'oposin, contradiguin o siguin incompatibles amb el que disposa aquesta llei. En particular, queda derogada la Llei 2/1994, de 18 de maig, d'infraccions i sancions en matèria de calendaris i horaris comercials.

Disposició final primera

1. El Govern de les Illes Balears dictarà les disposicions reglamentàries necessàries per a l'aplicació i el desenvolupament d'aquesta llei.

2. Es faculta el Govern de les Illes Balears perquè, mitjançant decret, actualitzi periòdicament la quantia de les sancions econòmiques contingudes a la llei present. L'augment mai no podrà ser superior a la taxa de variació interanual que experimenti l'índex de preus al consum.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor el dia següent al de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears. Això no obstant:

1. L'article 8.2 començarà a vigir dia 1 de gener del 2002.
2. L'article 8.3 i l'article 19 començaran a vigir dia 1 de gener del 2003.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la fazinguardar.

Palma, a quinze de juny de dos mil u.

EL PRESIDENT,
Francesc Antich i Oliver

**El Conseller d'Economia,
Comerç i Indústria,**
Pere Sampol i Mas

— o —

Núm. 13432

Llei 12/2001 de 22 de juny, de Modificació de la Llei 15/2000, de 27 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per al 2001.

EL PRESIDENT DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 27.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent.

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

En la sessió de 20 de desembre de 1991, el Parlament de les Illes Balears aprovà la Llei 12/1991, reguladora de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient. Mitjançant aquesta llei, s'establí un impost dirigit a compensar determinades actuacions contaminants o distorsionadores del medi ambient en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears, mitjançant la internalització dels costos que se'n deriven, gravant aquells agents econòmics que, a través d'instal·lacions i actuacions determinades, alteren l'equilibri natural, en tant que les esmentades actuacions només els beneficien a ells i, en canvi, repercuten en el conjunt de la societat que es veu obligada a suportar els seus efectes externs.

Un cop aprovada la Llei, i de resultes del recurs d'inconstitucionalitat núm. 838/1992, el Tribunal Constitucional, mitjançant provisió de 28 d'abril de 1992, va suspendre la vigència de la totalitat de la Llei, tot i que per acte del mateix tribunal de 9 de setembre del mateix any es va aixecar l'esmentada

suspensió.

Així, i pendent de la sentència definitiva, els successius pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears han anat considerant en els seus estats d'ingressos l'estimació corresponent per a la recaptació d'aquest impost. En aquest sentit, aquest impost ha suposat que fins avui s'hagin recaptat i aplicat en els pressuposts respectius dels anys corresponents, incloent-hi interessos de demora i recàrrecs de constrenyiment, un total aproximat de 5.864.997.601 pessetes, i per a l'exercici de 2001 es considera una previsió d'ingrés de 3.300.000.000 de pessetes.

Mitjançant la sentència 289/2000, de 30 de novembre, publicada en el BOE núm. 4, suplement de 4 de gener de 2001, el Ple del Tribunal Constitucional va declarar la inconstitucionalitat i nul·litat de la Llei del Parlament de les Illes Balears 12/1991, de 20 de desembre, reguladora de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient, ja que va estimar que aquest es configura com un impost sobre el patrimoni immobiliari que incideix en la mateixa matèria imposable que la de l'impost municipal sobre béns immobles, per la qual cosa incorre en la prohibició prevista en l'apartat 3 de l'article 6 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes.

És obvi que aquesta sentència condiona fortament els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears. En primer lloc, afecta de manera directa els pressuposts aprovats per a l'any 2001 en els quals, com s'ha dit anteriorment, s'inclou una previsió d'ingressos de 3.300.000.000 de pessetes en concepte d'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient i que, en aplicació de l'esmentada sentència del Tribunal Constitucional, resulten immaterialitzables, amb la qual cosa, tot i que en el moment de la seva aprovació estaven formalment equilibrats, parteixen amb un dèficit inicial de 3.300.000.000 de pessetes.

Per altra part, la comunitat autònoma haurà de procedir, si escau, a la devolució del deute tributari originat pels imports recaptats i aplicats als pressuposts d'exercicis anteriors que, com s'ha esmentat abans, importen un total aproximat de 5.864.997.601 pessetes i que en el seu moment finançaren despeses en inversions i actuacions en matèria de millora i protecció del medi ambient en els pressuposts corresponents. A més, si escau, s'hauran d'atendre els interessos de demora corresponents, que en una primera aproximació s'estimen en una xifra de 2.906.508.624 pessetes així com altres despeses accessòries que es puguin derivar de la sentència, com ara el cost derivat dels avals dipositats pels subjectes passius de l'impost.

L'impacte de les devolucions d'aquestes quanties suposarà haver de fer unes devolucions d'ingressos que disminuiran les contretes de l'exercici, alhora que també s'hauran d'atendre els pagaments dels interessos de demora, la qual cosa afectarà directament el pressupost.

De les consideracions abans esmentades se'n dedueix que si no s'adopten mesures oportunes, al llarg de l'any 2001 es podria acumular un dèficit que podria arribar aproximadament als 12.072 milions de pessetes fruit del desequilibri pressupostari originat per l'aplicació de l'esmentada sentència del Tribunal Constitucional.

És evident que de les consideracions anteriors se'n dedueix una total descompensació del pressupost que, ja en inici, queda desequilibrat, alhora que l'obligada devolució dels imports recaptats i de les despeses corresponents en concepte d'interessos i altres despeses accessòries capgirarà radicalment la planificació econòmica del Govern de les Illes Balears, especialment pel que fa a la programació d'inversions que es veuria absolutament compromesa i minorada. Aquest fet significa un perjudici per als interessos generals dels ciutadans de les nostres illes.

Es fa palesa així la necessitat de restablir l'equilibri pressupostari, trencat pels efectes de la impossible materialització de les previsions inicials que conté quant a l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient i per les obligacions que se'n derivaran en concepte de pagament d'interessos de les devolucions dels ingressos recaptats fins avui, així com altres despeses accessòries que puguin sorgir derivades de la sentència.

Així mateix, i tant com sigui possible, per tal de preservar els interessos generals dels ciutadans de les Illes Balears, es fa necessari el manteniment del nivell d'inversió que es preveu en els pressuposts generals de la comunitat autònoma per a l'any 2001 i que es podria veure afectat pels efectes resultants de la sentència del Tribunal Constitucional. Sobre això cal fer la consideració que, en la mesura que les previsions i recaptacions d'exercicis anteriors de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient han finançat despeses de capital, aquestes haurien d'haver estat finançades mitjançant la concertació de préstecs o emissió de deute en el cas de la inexistència de l'esmentat impost en els pressuposts generals de la comunitat autònoma, per a la qual cosa hi havia marge suficient a cadascun dels exercicis respectius.

En aquest sentit, de conformitat amb el que estableixen l'article 66.2 de la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, per la qual s'aprova l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, l'article 14.2 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes i l'article 29.2 de la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, la modificació de la llei que es proposa autoritza al Govern de les Illes Balears la